

Prenumerationspris

1 år Kr. 2:—
1/2 " " 1:—

Utgiven av Svenska Folkförbundet.

Redaktör: Andreas Stahl, Riddaregatan 3, Reval.

Utlandet:

1/1 år Kr. 3:—
1/2 " " 1:50

Söderblom och Kellogg.

Bladdrar man i dessa dagar i pressen, så finner man två namn, som utan tvivel nu i högre grad än någonsin på ryktets vingar flyga över världen — Söderblom och Kellogg. —

Enligt norska Stortingets beslut har 1930 och 1931 års Nobels fredspris tilldelats dem. Sveriges ärkebiskop Nathan Söderblom och Förenta Staternas f. d. utrikesminister äro världsfredens stora apostlar. Knappast några andra nulevande personer ha offrat så mycket av sin livskraft för fredens sak som dessa båda män; den ena som andlig kämpe och den andre som politisk. Båda ha samma mål — frid på jorden! Det finnes knappast något annat mål för jordiskt arbete, som är så upphöjt som detta, om man verkligen betänker, vad mänskligheten lidit genom ohejdad blodsutgjutelse. Genom att borttaga krigen, göres mänskligheten mycket lyckligare, ty man borttager mycken klagan, många suckar och tårar.

„Nutidens evangeliska kyrka har ej någon mer central och samlande gestalt än ärkebiskop Söderblom. Han är en växande kraft i det kyrkliga samlingsarbetet, som har till mål hela den kristna kyrkans enande. Hans livsverk är av alldeles ovanliga dimensioner, såväl i vad det avser hans gärning som religionsforskare och som kyrkoman, och framför allt i sin lyckliga förening av sällsynt förmåga på bägge dessa områden. Han har gjort insatser av vardande betydelse först och främst i sitt eget lands teologi och kyrkoliv men därefter inom

den kristliga religionsforskningen och det kyrkliga samarbetet utan hänsyn till nationella och konfessionella gränser. Djupa och livsbestämmande intryck medförde Söderblom från sitt hem och från väckelsens fromhet i sin hembygd. Så vitt han nått i denna värld och så långt hans tanke spänt sig, har han varit en barnafrom man, som känt sig intimt sammanlänkad med all äkta fromhet, även om denna tog sig andra inre och yttre uttryck än hans egen, hjärtegripen ej minst av de gamla psalmerna, som han kunde sjunga med tårar i ögonen.“

Vår svenska ungdom.

Ungdomen är folkets framtid. Det är ett faktum, som ej kan bestridas. Vad vore vi utan det uppväxande släktet, — ett intet, som vore dömt att dö. Skall vårt arbete bära frukt måste vi försöka att intressera ungdomen för detsamma. Det är endast när ungdomens entusiasm och arbetsiver kommer oss till hjälp, som vi kunna vinna seger. Ej heller skulle de unga kunna lyckas i sina strävanden, om vi äldre ej ville stödja dem med vårt livs erfarenhet. Det gäller att samarbeta med de unga, att hjälpa dem med råd och dåd, att ha en öppen blick för deras små sorger och bekymmer. Vi skola bli de ungas vänner och förtrogna som de med tillit kunna vända sig till.

S. O. V:s ungdomsavdelning „Enighet“ har nu arbetat i nära 2 år. Mången kanske frågar, vilket syftemål har denna förening? Vi leva i ett tidevarv, då alla känna behov av att arbeta

för samhället, ej endast inskränka sig till sin egen person. „Enighet“ har många vackra planer och ideer, som den gärna skulle vilja förverkliga. — Den vill samla och sammanhålla all svensk ungdom i Reval, den vill odla modersmålet — det svenska språket —, som kanske här, där svenskarna äro så få, lätt kan komma i andra rummet. Ännu ha vi intet svenskt gymnasium, men eleverna, som slutat den svenska folkskolan vilja dock gärna hålla tillsammans och det kunna de lättare göra genom en förening. Vi ha länge behövt en sådan sammanhållning. Var äro de första årgångarna, som slutade svenska folkskolan i Reval? Vi söka dem förgäves bland S. O. V:s medlemmar. Vi ha försummat att i god tid sammanhålla dem, vi ha ej bjudit dem det, som intresserar ungdomen. Men nu gäller det att gottgöra mycket, och därför skola vi med dubbel energi och god vilja understödja våra ungas förening „Enighet.“

Föreningen äger ett eget bibliotek, som till att börja med är ganska litet, men dock så efteröskt. Varje måndag och torsdag se vi ungdomarna vandra till biblioteket, för att få sig en ny bok. Ordning råder också där, tack vare bibliotekarien, som sköter sin sak bra. „Enighet“ har också ett folkdanslag, som består av 4 par. Tack vare fru Blee's energi och andras medhjälp ha 8 estlandssvenska folkdräkter anskaffats. Detta har varit en stor utgift, som föreningen ännu ej varit i stånd att täcka.

För att skaffa medel till föreningens kassa anordnar „Enig-

het, en fest lördagen den 6. dec. i Tyska flickgymnanets lokal (kentmani 6 a) såsom tidigare annonserats i „Kustbon“. Programmet är rikhaltigt och omväxlande och anbefalles varmt deltagande i denna familjeafton. *R. P.*

Pristävlan i författarskap.

Man har emellanåt kunnat lägga märke till, att bland estlands-svenskarna finnes en och annan, som förstär att föra pennan och forma sina tankar till berättelser. För att få en föreställning om, hur långt denna förmåga sträcker sig, utlyses härmed en pristävlan i författarskap på svenska språket.

Rätt att deltaga i denna pristävlan har varje svensktalande person med estländskt medborgarskap.

Trenne pris utsätts: 1 på 15 kr., 1 på 10 kr. och 1 på 5 kr. Samme författare kan insända så många olika bidrag han vill, som bedömas var för sig. Bidragens längd är ej begränsad.

Bidragen kunna vara författade såväl på prosa som på vers, allvarliga eller skämtsamma. Helst böra de ha formen av noveller, ej allt för korta, diktade berättelser, som behandla en viss händelse eller en tilldragelse ur en människas liv. Gärna ses också reseberättelser med intressanta upplevelser, krigsminnen, skildringar ur det estlandssvenska folklivet m. m. En eller annan skildring på bygdemål är också välkommen.

Huvudsaken är, att det är originalarbeten, skrivna av insändaren själv. Tyngdpunkten ligger på innehållet och författarens förmåga att lättflytande och intresseväckande uttrycka sina tankar. Den rent språkliga utformningen bedömes först i andra hand.

Tävlingsbidrag, försedda med uppgift om insändarens namn och adress insändas till redaktionen före den 15 januari 1931. Omslagen måste bära ordet „Pristävlan“.

Resultatet av pristävlingen införes så fort som möjligt i „Kustbon“.

Prisdomare: Carl Mothander,
A. Stahl,
N. Blees.

För den händelse bidrag i tillräckligt antal och av tillfredställan-

de beskaffenhet inflyta, förbehålla sig prisdomarne rätt att efter gallring sammanföra insända manuskript till en bok, som till förmån för tidningen „Kustbon“ kommer att försälas även i Sverige och Finland.

Svensk församling i Riga.

Enligt en uppgift i tidn. Allsvensk Samling ha svenskarna i Riga grundat en egen församling. Till nämnda församlings styrelse ha valts: dir. H. Rustad, ordf., hr. Carl Persson, viceordf., dir. N. Olsgård, sek., och hr. C. A. Strömmers kassaförvaltare.

Förödande eldsvåda i Narva.

På tisdagen utbröt i Narva en ödeläggande eldsvåda, varvid fyra personer innebrändes, bland dessa två barn. Brandkåren måste inskränka sig till att försöka rädda de kringliggande byggnaderna, vilket också lyckades. Hur elden uppkommit, är ännu ej utrett.

Prästgården på Runö.

På privat initiativ i Sverige har nyligen grunden lagts till ordnandet av ett svenskt prästhem på Runö.

Förbindelserna med den lilla ön i Rigabukten äro så besvärliga, att vissa svårigheter yppat sig att kunna hålla svensk präst på ön, då flyttningarna av möbler och husgeråd äro mycket svåra. Det har därför varit ett önskemål att kunna inrätta ett permanent prästhem på ön och genom tillmötesgående från alla håll står nu detta önskemål inför sitt förverkligande. Fullständig utrustning av möbler och annat husgeråd har skänkts av en hel del svenska firmor och enskilda. Alla skänkta saker, som för ändamålet avgå till Runö, komma att förbli svensk egendom och förvaltas av Gustaf Adolfsföreningen i Stockholm. (T. T.)

Avliden polarforskare.

Nordpolsforskaren Otto Sverdrup avled den 26 nov. kl. 6 f. m. i sitt hem i härheten av Oslo.

Med Otto Sverdrup har Norge åter förlorat en av sina berömda upptäcktsresande. Sverdrup var vid sitt frånfälle 76 år gammal. Han gjorde en viktig insats i Nansens Grönlandsexpedition 1888 och var under expeditionen 1892—96 befälhavare på Fram samt ledde senare själv polarexpeditioner bl. a. 1898—1902.

Riganytt om strider i Ryssland.

Från Resjima vid lettisk-ryska gränsen meddelas, att i Pskovguvernementet i Ryssland, i synnerhet i trakterna av Pskov, Ostrov och Opotjika, omfattande bonderesningar blossat upp under de senaste dagarna.

Bönderna, även de som bygga och bo på kollektivfarmerna, vägra att utlämna sina spannmåls- och linförråd till rådsregeringens agenter,

Pålitliga röda trupper ha utkommenderats mot de upproriska. Den 25 november förstördes den stora byn Kostjiniu fullständigt av tjeatrupper. Samma öde har vederfarits en mängd andra byar.

Fängelserna i Ostrov och Pskov äro även fyllda med häktade bönder. Många anhållna ha inspärats i Troitskijklostret i Ostrov. Samtliga fångslade skola förvisas till Sibirien

Bonderesningarna ha befunnits vara väl organiserade och utbröto samtidigt i ett flertal byar.

På onsdagen var artilleri i aktion utmed hela lettisk-ryska gränslinjen och även längs estnisk-ryska gränsen. Följande dag hördes kanondunder särskilt från Pskovnejden. Den ryska gränsbevakningen har ansenligt förstärkts. Talrika bönder ha försökt fly över gränsen till Lettland och Estland, men blott för ett fåtal har flykten lyckats.

Flyktningarna påstå, att trupperna högst ovilligt lyda befälets order. Endast hot om arkebusering och andra stränga straff förmå soldaterna att angripa de upproriska byarna.

Stort uppseende har det väckt, att ett från Ryssland till Düna-burg på onsdagen anlant tåg hade fönstren genomborrade av kulor. På torsdagen uppvisade en sovvagn i ett ryskt tåg, som passerade gränsen till Lettland, färsk spår av beskjutning. Den ryska tågpersonalen vägrade uttala sig om huru det kom sig att tåget blivit utsatt för ett kulregn.

I Lettland antages allmänt att bondeupproret i västra Ryssland har en mycket stor omfattning.

Hbl.

S. O. V:s medlemmar uppmanas att skyndsamt inbetala sina medlemsavgifter för 1930. I Reval mottagas avgifterna å Riddaregatan 3 alla söckendagar. Sekrete-

raren träffas där i regel alla förmiddagar och eftermiddagar till kl. 3 e. m.

Kalender eller almanack 1931 för svenskarna i Estland har utkommit och erhålles på Riddaregatan 3 eller hos A. Heldring, Riddaregat. 9, Reval.

Kalendern har denna gång utgivits i större format, på 64 sidor, och innehåller förutom en beskrivning i korta drag angående S. O. V:s 20-åriga verksamhet jämte föreningens stadgar, berättelser och artiklar m. m., som torde vara av intresse.

Priset måste tyvärr för täckande av kostnaderna betydligt höjas. Medlemmar i S. O. V. och de svenska hemmen i Estland erhålla kalendern för 25 cent ex. I Sverige och Finland kostar den 50 öre eller 5 Fmk.

Full vinter i Amerikas östra stater. En bitande kall nordvästlig vind har under de senaste dagarna svept fram över New York. Termometern sjönk 9 grader under 0-punkten, vilket är den lägsta temperatur, som uppmäts vid denna årstid sedan 30 år tillbaka. I alla östra stater råder full vinter med stark frost och våldsamma snöstormar. Från mellersta västern inrapporteras även svåra oväder, och över ett 50-tal människor ha där omkommit.

Kanada utvisar arbetslösa. Från New York telegraferas att invandringsministern i den kanadensiska staten Alberta i samförstånd med borgmästaren i huvudstaden Calgary beslutat, att samtliga ogifta, arbetslösa utlänningar, som staten måst försörja, skola utvisas.

Det befaras, att de övriga kanadensiska staterna komma att följa exemplet.

Barnförslamningens bakterie funnen av vetenskapsman i U. S. A. En amerikansk vetenskapsman Francis Lucas har enligt telegram från New York efter en längre tids forskningsarbete lyckats finna den bakterie, som orsakar barnförslamningen. Det har även lyckats honom att isolera denna bakterie, som den medicinska vetenskapen under många år förgäves sökt.

Finlands första pansarkryssares skrov färdigt.

Skrovet av Finlands första pansarkanonbåt, som byggts på Crichton Vulcans varv i Åbo, är nu

mera färdig, och man har tänkt sig att sjösättningen skall äga rum omkring den 20 december. För detta tillfälle uppgöres som bäst program. Man hoppas att republikens president skall kunna närvara.

Som bekant överlät statsrådet år 1928 byggandet av två pansarkryssare, för vilka riksdagen beviljat anslag, åt Crichton Vulcans varv i Åbo. Varvet skulle bygga blott själva skrovet och en del av kryssarnas däckspartier, inredning och maskinerier, medan försvarsministeriet träffat avtal om anskaffande av bestyckningen, de viktigaste maskinerna och en del av inredningen från annat håll.

Byggandet av den kryssare, som nu skall sjösättas, har skett mycket snabbt, ty enligt kontraktet skulle den vara färdig inom tre år efter beställningen eller sålunda först om ett år. Av byggnadstiden för den andra kryssaren återstår ännu två år.

Spritsmuggling med flygmaskiner i U. S. A. Polisen i Detroit har kommit tvenne stora spritsmugglarband på spåren. De hade till sitt förfogande 30 flygmaskiner, med vilka de fraktade sprit från Kanada till avlägsna orter inom Förenta Staterna. Fjorton personer ha anhållits och 12 flygmaskiner beslagtogs. Var och en av de beslagtagna maskinerna har kunnat frambefordra 500 kärll med sprit.

Jordbävning i Japan. En svår jordbävning gick i torsdags på kvällen över stora delar av Japan. Antalet döda i provinsen Shiyuoka är 223, och 2000 personer ha skadats. Tallösa eldsvådor ha ökat olyckans omfattning.

I närheten av Mishima, som varit jordbävningens centrum, har sedan den 10 nov. förmärkts ända till 300 mindre jordstötter om dagen, och seismografen har sedan den 7 inregistrerat 1,500 jordstötter i det distrikt, som omgiver de heta källorna kring staden Ito. Man befarar, att även andra distrikt lidit av jordbävningen.

Staden Hakone har nästan fullständigt utplånats och 99 av invånarna ha förolyckats under ett jordskred.

Av kinesiska banditer bortförda sjuksköterskor.

En amerikansk och en engelsk sjuksköterska, tillhörande missio-

nen i det inre av Paotutsjen ha överfallits av banditer, då de färdades på en flotte. De berövades alla sina ägodelar och bortfördes som fångar.

Konkurrent till tändstickan? Vid försök att framställa ett syntetiskt bränsle har man enligt en middagstidning i Berlin i den tyska anilintrustens laboratorium utexperimenterat en produkt, som anses ha stora framtidsmöjligheter. Den nya produkten, som fått namnet Bonalin, utgöres av en vattenklar och nästan luktlös vätska samt lämpar sig utmärkt som bränsle t. ex. för cigarrtändare. Den lär vara åtskilligt billigare i bruk än tändstickor. Experimenten fortsätts med all iver.

„Julhälsningar till de svenska församlingarna“ utges även i år av prostsynoden. Häftet kommer att föreligga färdigt om några dagar. Närmare upplysningar angående detsamma kunna erhållas av prosten Engström.

Kommunister demonstrera i Washington. Då Förenta staternas 71 kongress samlades till sin sista session anordnade 600 kommunister ett demonstrationståg till Capitolium.

Demonstranterna förde med sig plakat, vari man bl. a. fordrade frigivande av politiska fångar. Polisen inskred för att fråntaga dem dessa plakat. Härvid uppstodo allvarliga sammanstötningar. Polisen kastade tårgasbomber, men kommunisterna gingo till motanfall med knölpåkar.

Slutligen fick polisen förstärkning och lyckades skingra demonstranterna. Sex anhållanden företogs.

Minnesstod över Nansen i Moskva. Moskvalokalrådet, omtalar Krasnaja Gazeta, har beslutat tillsätta en särskild kommitté av representanter för olika ryska organisationer för samarbete med den speciella tekniska kommitté, som sedan en tid är sysselsatt med nppdraget att anskaffa en större minnesstod över Frithiof Nansen i Moskva. Stoden skall avtäckas den 1 maj 1931 eller på årsdagen av Nansens död.

Femtusen flygmaskiner till Ryssland? Den för försök till falskmynteri misstänkte atlantflygaren Levine, som myndigheterna i Wien mot en större borgen-summa försatt på fri fot, är enligt telegram från Wien medelpunkten i en ny skandal. Han be-

skylles nämligen för att ha bedrivit spioneri för sovjetregeringens räkning. Levine bestrider detta, men erkänner att han stått i förbindelse med Moskva. Enligt hans version skulle han dock endast ha förhandlat med sovjetregeringen om en leverans av icke mindre än 5,000 flygmaskiner som skulle

kosta 5 miljoner pund sterling. Förhandlingarna hade emellertid strandat, därför att sovjetregeringen vid leveransen endast velat betala 25 procent av köpesumman medan Levine fordrat, att 50 procent skulle erläggas.

Kyrkligt meddelande.

S:t Mikaelsskyrkan.

På grund av prosten Engströms predikoresa till Dorpat förrättas sv. gudstjänst härstädes 2 sönd. i Advent av pastor Kurkiala från Helsingfors kl. 12 i församlings-salen — efter den finska gudstjänsten, som börjar kl. 10.30

Första inhemska Försäkrings-Aktiebolaget EESTILLOYD

grundat år 1919

Reval, Långgatan (Pikk) 11. Tel. 6-24 & 17-03

LIV-,

BRAND-,

OLYCKSFALLS-,

INBROTTS-,

GLAS- &

TRANSPORTFÖRSÄKRING

De av bolaget hittills utbetalade skadesummorna överstiga

hundraåttio miljoner cent.

Ett bevis för till vilken oskattbar nytta försäkring är, därför

Försäkra Edert liv och Eder

egendom, medan tid är.

CARL FREDRIKS BIERSTUGA

Hantverkaregatan 17.

NORRKÖPING

REKOMMENDERAS.

RESTAURANT D A M B E R G

MATSALEN I TR. STOCKHOLM. REKOMMENDERAS

Beställningar av bord N. 129 11. N. 62 85.

Hamnrestauranten Motala

Belägen vid hamnen.

Fullständig servering. Gott bord.

Billiga priser.

Kinna.

Fredriksson & Abrahamsson, Kinna

Tillverkar och försäljer:

GARDINER, BOMULLS-, YLLE- & LINNEVÄVNADER samt YLLETRIKÅ

RESEEFFEKTAFFÄREN VÄSKAN

Kungsgatan 23

STOCKHOLM

Vildskinn

Räv, Utter, Mård, Hermelin, Ekorre, Hare och Kanin uppköpas till allra högsta pris.

Vi betala högsta priser, då skinnen huvudsakligen äro för egen fabrikation. Prislista sändes mot porto.

FÖUGSTEDTS PÄLSVARUFABRIK Malmö 4

Vid besök i Norrtälje rekommenderas

Stadshotellet

Innehavare Direktör B. O. Lagermark
Musik under söndarmånaderna.

„Besök Borås“

PEHR NILSSON

Byggnadsentreprenör, Stockholm

Husbyggnader — Repartitioner

Tel. 6803 Eriksbergsgatan 16 Tel. Norr 6803.

Nybyggnaden, Svevägen, 77 Tel. Vasa14:77.

STADSHOTELLET HEDEMORA

Rekommenderas. Modernt

Hotell & Restaurang

Fullständiga rättigheter Tel. Namnanrop

Reserverad annonsplats

Bierstugan i

Spångbacken, Norrköping.

Rekommenderar sina väl tempererade maltdrycker.

HOLMBLOMS

KAPPOR, DRÄKTER

NORRMALMSTORG

Tel. N. 561 STOCKHOLM Rikst. 9255

Jönköpings stads och läns sparbank

Stiftad 1831.

Huvudkontor i JÖNKÖPING. Avdelningskontor Jönköping, Huskvarna, Norrahammar, Smålands Taberg.

Betald annonsplats

Reserverad annonsplats

Slite Cement

och kalk A. B. Slite

Sökes på alla orter personer

som filialföreståndare. Särskilda kunskaper, lager eller rörelsekapital icke erforderliga. Månadsinkomst ca 150—250 doll. Förfrågn. till Novelty Company, Valkenburg — L. Holland.

„Besök Katrineholm“

Restaurant Runan

Sundsvalls popu läraste restaurant

HEMTREVLIKFESTVÄNING

Förträfflig mat.

Billigaste priser

Mc CORMICK-DEERING INTERNATIONAL

LANTBRUKSMASKINER

BRUKET BÄST - I LÄNGDEN BILLIGAST
BEGÄR KATALOGER!

AKTIEBOLAGET

INTERNATIONAL HARVESTER Co.

NORRKÖPING MALMÖ

EGONLINEN uppehåller regelbunden trafik Göteborg med alla mellanliggande svenska hamnar till KARLSKRONA—DANZIG—LIBAU—RIGA—REVAL—HÄLSINGFORS.

HANSA

STOCKHOLM

Aktiekapital och reservfond

Kr. 6.000.000

FÖRSÄKRING

Avdelningskontor i Reval:
S. Karja 7.